

Teknik- og Miljøforvaltningen
Center for Miljø

28-04-2008

Sagsnr.
2008-50032

Dokumentnr.
2008-211820

Høringsvar vedr. Københavns Kommunes Agenda 21-plan 2008-2011

Under forudsætning af Kgs. Enghave Lokaludvalgs endelige godkendelse den 8. maj, fremsender Lokaludvalget følgende bemærkninger:

Kgs. Enghave Lokaludvalg finder generelt at oplægget er flot og ambitiøst, og et positivt, konkret bud på hvordan vi får forbedret miljøet i København og arbejdet for at gøre byen til miljømetropol.

Vi finder, at der er mange visionære igangværende og nye tiltag, f.eks med hensyn til cykelby, havnebade, miljøledelse og miljøbevidste indkøb, økologisk mad i institutioner, dogme-samarbejdet. De foreslåede tiltag inden for trafik med begrænsning af luftforurening og støj fra biler ligger i forlængelse af problemstillinger som bydelen tidligere har peget på gennem Sydhavnrådet.

Samtidig er der i oplægget en række områder hvor vi efterlyser videre målsætninger og større præcision og nuancering, ikke mindst hvis København seriøst skal arbejde for at blive førende på miljøområdet.

Lokaludvalget opfordrer derudover til, at det sikres, at Agenda 21-planen bliver forankret i fagforvaltningernes øvrige planer og dermed bliver afspejlet i den konkrete planlægning af kommunens projekter og satsninger.

Indenfor planens fem temaer har Lokaludvalget følgende bemærkninger indenfor de første fire temaer:

'Bæredygtig byudvikling'

Lokaludvalget er enig i, at Københavns Kommune skal gå forrest med energirigtigt byggeri. Lokaludvalget finder, at kommunen i nybyggeri bør stille krav til eventuelle købere om at følge samme gældende retningslinjer, som kommunalt byggeri og støttet byggeri skal følge ("Miljø i byggeri og anlæg"). Disse minimumskrav har som bekendt stor og langvarig betydning for energiforbrug og påvirkning af klima.

'Forbrug og ressourcer'

Lokaludvalget vurderer, at Agendaplanen kunne være mere opmærksom på også at inddrage nye teknologier. Det kunne eksempelvis være omkring nanoteknologi som kan spare brug af

**Kgs. Enghave
Lokaludvalg**

Valdemarsgade 4, Kbh V/
Wagnersvej 19
2450 København SV

Telefon
36148455

E-mail
kch@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800213

rengøringsmidler. Eller nye miljømæssige tiltag i form af mere bæredygtige biologiske metoder rensningsanlæg.

'Miljø og sundhed'

Byens vand: Kgs. Enghave Lokaludvalg værdsætter, at der nævnes såvel oplevelses- som nytteværdi af vandet, samt biologisk mangfoldighed. Lokaludvalget finder det relevant at henvise til det visionære forslag "Grammatik for Blå Plan", som Arealudviklingsrådet for Københavns Havn indsendte til kommunen efteråret 2007 som et oplæg til at viderebringe diskussionen om kommunens tidligere Blå Plan oplæg, visioner for planlægning af havneområdet. I Arealudviklingsrådets oplæg foreslås, at den sydlige del af havneløbet, fra Sjællandsbroen og syd på, udlægges som såkaldt "grøn havn", hvor naturværdier og stille aktiviteter prioriteres højt. Dette ligger også i forlængelse af EU fredningen (nr. 111) i samme område, som understreger områdets internationale værdi for en række fuglearter og indebærer, at vilkår for rastende fugle ikke må forringes. Vi mener godt, at visionerne kunne være skarpere i Agenda 21 oplægget i forhold til at styrke vilkårene for det rige dyre og planteliv.

På linje med Arealudviklingsrådets oplæg foreslår Lokaludvalget også strand i Valbyparken ved Kalvebod. Den væsentligste årsag til, at Kalvebodbugtens vandkvalitet er for ringe til at tillade badning, er overløbsproblemet. Vi finder i den forbindelse, at omtalen af indsatsen fra de nordlige omegnskommuner i tilknytning til Harrestrup Å burde skærpes, og vi vil finde det relevant med en mere direkte kritik af deres manglende håndtering af problemerne omkring forurenede overløbsvand. Manglende indsats i nabokommunerne til at sikre afløbskapacitet ved store nedbørsmængder rydder tilbagevendende Kalvebodbugten for de fugle, som EU-beskyttelsen skulle sikre gode raste- og vinterfaciliteter for, fordi store vandmængder medtager forurening, som slår dyrelivet i vandet ihjel og dermed fjerner fødegrundlaget for de fredede fugle.

Grønne områder: København er langt fra førende med hensyn til grønne områder. Ifølge Regionale Udviklingsplan (Region Hovedstaden, marts 2008) har Region Hovedstaden 17% grønne områder, hvilket placerer København et godt stykke efter store byer som f.eks. Helsingfors (39%), Stockholm (43%) og Barcelona (43%).

Grønne områder har stor betydning for miljø og klima i byerne, såvel som for borgernes rekreative muligheder. Det sidste er velbeskrevet i oplægget, både den sundhedsmæssige virkning af natur og grønne områder, og betydningen for børn og unge at kunne møde almindelig dansk natur.

Det er svært at ændre afgørende på fordeling af grønne områder inden for kommunegrænsen, og specielt i de bydele der er forfordelt. Det er

vanskeligt at skaffe opbakning til at nedlægge større karréer for at skabe grønne områder. Derfor mener Lokaludvalget, at det er vigtigt at grønne adgangsveje til grønne områder bør forbedres, specielt for de bydele der er forfordelt. Konkret bør grønne cykelruter fra Vesterbro til grønne områder i Kgs. Enghave styrkes. Og vi mener det er vigtigt at sikre at nuværende grønne områder ikke forringes bl.a. ved at kvaliteten og den biologiske mangfoldighed i eksisterende områder styrkes.

Lokaludvalget mener, at kommunen med fordel kunne anvende grønne områder og natur i Kgs Enghave til natur og miljøformidling for børn og unge i bydelen, på Vesterbro og i Valby, eftersom det kunne have en afsmittende effekt på deres brug af grønne områder. Vi vil derfor opfordre til at det ene af de planlagte naturværksteder eller mininaturskoler placeres i Kgs. Enghave.

Lokaludvalget finder Agenda-planens mål om naturformidling for borgere med anden etnisk baggrund meget relevant for Kgs. Enghave (se s 60-61). Centrale aktører i bydelen, beboerrådgiver og Grøn Sydhavn, har i 2007 lavet forberedende arbejde til et projekt vedr. miljøambassadører i udvalgte boligområder. Lokaludvalget støtter, at kommunen vælger at igangsætte sådanne aktiviteter i Kgs. Enghave, da beboerrådgiverens projekt nemt ville kunne genoptages.

Vi mener yderligere at man i højere grad kan målrette hvordan grønne områder tilgodeser klimaet, eftersom jo større rummeter grønt, jo bedre bliver byens klima. Helt konkret så har tagterrasser og grøn bevoksning af husmure også betydning for byens klima, og områder med natur virker bedre som rensende lunge end kortklippede græsplæner, fordi de har større rumindhold af plantemateriale.

Sikring af at eksisterende områder ikke forringes sker gennem den overordnede planlægning, som skal forhindre at lokalplaner modarbejder de overordnede mål, f.eks. gennem etapevis at reducere områderne. Forbedring af kvaliteten af de eksisterende grønne områder sker bl.a. ved at øge mangfoldigheden og forekomsten af egentlig natur i eksisterende parkområder. Dette vedrører både parker som Valbyparken, de få egentlige naturområder som Tippen i Sydhavnen, gårdanlæg, kirkegårde som Vestre kirkegård, haver, vejbeplantning og uofficielle grønne områder som baneskråninger, støjbælter o.lign. De sidstnævnte virker også befordrende som spredningskorridorer for dyrelivet i byen.

Lokaludvalget mener at København bør være førende på miljøområdet og i langt højere grad end nedfældet i planen (s. 44-45) aktivt bør indtænke naturindholdet i byens liv, differentiere mellem grønne områder og natur, og i højere grad profilere sig på at udvikle bynær natur mere specifikt frem for blot at tale om at øge den biologiske mangfoldighed.

Vi mener også at kolonihaveområder og andre haver skal ses som et aktiv for at forbedre byens klima. Og selv om kolonihaver har været sikret siden 2001, mener vi godt, at Agendaplanen kan nævne dem som et socialt og miljømæssigt aktiv.

Ang. jordforurening hilser vi analyser af Valbyparken og Tippen velkomne, med efterfølgende konkret rådgivning om hensigtsmæssigt håndtering af overflade bevoksning (f.eks. lægge sig i græsset) og fortæring af frugt og bær.

Trafik: For en bydel som Kgs. Enghave, som er uhyre belastet af tung og gennemkørende trafik er trafikreguleringen et stadigt og påtrængende problem. Trafikproblematikken behandles over et par sider under temaet Miljø og Sundhed. Lokaludvalget mener generelt, at reduktion i biltrafikken f.eks. gennem samarbejde med omegnskommunerne kunne have større fokus og opmærksomhed i den samlede plan. Vi kunne også ønske os mere specifikke løsningsforslag i forhold til støjreducerende foranstaltninger specielt på indfaldsvejene såsom støjdæmpende asfalt og hastighedsbegrænsninger.

'Forankring blandt borgere og virksomheder'

Forankring af miljøarbejdet lokalt: 1. januar 2008 lukkede den lokale miljøcentersatellit Grøn Sydhavn og miljøarbejdet i Kgs. Enghave varetages nu af Agenda 21-centeret på Vesterbro. Lokaludvalget er bekymret for at den centralisering og reduktion af midlerne, som dette har medført, kommer til at svække det lokale miljøarbejde i Kgs. Enghave. I den meget uhomogene administrative bydel Vesterbro/Kgs. Enghave er da også etableret to lokaludvalg for at varetage hver deres byområde indenfor den gamle bydelsinddeling. Når Agendaplanen nævner (s. 53), at der aktuelt afklares snitflader mellem lokaludvalgene og agenda 21-centrene, vil Lokaludvalget i denne forbindelse opfordre til at der etableres konkrete målsætninger om genetablering af en agenda 21-satellit i Kgs. Enghave, som samarbejdspartner til Kgs. Enghave Lokaludvalg omkring lokal forankring af miljøarbejdet. Dette er for det første vigtigt for at kunne fortsætte et aktivt, lokalt engagement i en stærkt socialt belastet bydel, hvor miljøarbejde også skaber sociale sidegevinster. For det andet er det vigtigt ikke at tabe bydelens årelange opbygning af miljøarbejde i Kgs. Enghave, f.eks. gennem erfaringer fra forsøg med udvidet affaldssortering. En Agenda-satellit kan være katalysator for at udvikle helhedsplaner for økologisk og social bæredygtighed på tværs af generationer, kulturelle forskelle og geografisk forskellige dele af bydelen.

Underleverandører: København har 50.000 underleverandører og er så stor en kunde, at kommunens valg på disse områder har rigtig stor

betydning for miljøet og kan forventes at have en stor afsmittende effekt også på underleverandørers underleverandører.

Lokaludvalget efterlyser skærpede miljøkrav hos underleverandører og producenter og flere konkrete tiltag for at fremme bæredygtige erhverv. Vi vil opfordre til at uddybe konkrete tiltag i forhold til flere erhverv end frisører. Agenda 21 planen kunne f.eks. have miljømål i forhold til taxaers miljøbelastning og stille miljøkrav til taxaer for opnåelse af koncession.

Strategisk indkøb: Lokaludvalget bifalder, at kommunens indkøbsaftaler vil komme til at afspejle den ambitiøse miljøpolitik. Lokaludvalgets sekretariat har for nylig desværre måttet konstatere, at det igennem kommunens nuværende indkøbssystem f.eks. ikke har været muligt at købe en svanemærket multifunktionsmaskine samt økologisk almindelig mødeforplejning, f.eks. Søbogård vand.

Kgs. Enghave Lokaludvalg ser frem til at kommentere på yderligere på konkrete handleplaner og indsatsområder indenfor agenda 21-området i vores bydel Kgs. Enghave/Sydhavnen.

Med venlig hilsen

Lise Granerud
Formand for Kgs. Enghave Lokaludvalg